

**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק**

זמני ישראל ואח'

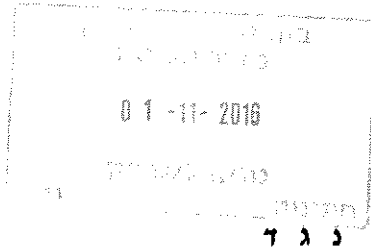
על ידי ב"כ עוה"ד גלית פז ואח'

רמב"ן 11, ירושלים 92422

טל': 02-5633888; פקס': 02-5633411

בג"ץ 4613/16

העותרים

3-1. דובר צה"ל ואח'

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים, ירושלים

טלפון: 02-6466305; פקס': 02-6467011

המשיבים

תגובה מקדמית מטעם המשיבים

1. בהתאם להחלטתו של כב' השופט ס' ג'ובראן מיום 9.6.2016, ובהתאם להחלטתו מיום 27.9.2016, מתכבדים המשיבים 3-1 (להלן – **המשיבים**) להגיש את תגובתם המקדמית לעתירה.

2. העותרים מבקשים כי יתאפשר לעותרים או למי מטעמם להצטרף לתא הכתבים הצבאיים, ולחלופין, כי "יקבלו את אותו היחס המועדף לו זוכים המשתייכים לתא הכתבים הצבאיים".

3. **המשיבים יטענו, כי דינה של העתירה להידחות על הסף, תוך חיוב העותרים בהוצאות המשיבים. זאת, בשל אי-צירוף המשיבים הרלוונטיים לעתירה – האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל (ושלוש האגודות המרכיבות אותו – ירושלים, תל אביב וחיפה והצפון) תא הכתבים הצבאיים ויו"ר התא. כפי שהובהר לעותרים, ונרחיב בעניין מיד, למיטב ידיעת המשיבים, יו"ר התא הוא הקובע את הרכב תא הכתבים, ועכ"פ, הרכב התא אינו נקבע על ידי המשיבים או מי מטעמם.**

על אף שחלקה הארי של העתירה מופנה למעשה נגד תא הכתבים הצבאיים, העותרים לא צירכו את תא הכתבים הצבאיים כמשיב לעתירה.

מטבע הדברים, אי צירופם של תא הכתבים הצבאיים והעומד בראשו כמשיבים, שלל מתא הכתבים הצבאיים את האפשרות להגיב על הטענות שהועלו כלפיו, כאשר החלטת בית המשפט הנכבד עשויה להשפיע על פעילותו. **די בטעם זה בשלעצמו כדי לדחות את העתירה על הסף, תוך חיוב העותרים בהוצאות המשיבים.**

4. למעלה מן הנדרש – יטענו המשיבים כי דין העתירה להידחות גם לגופה, בהעדר כל עילה להתערבותו של בית המשפט הנכבד.

ראש לכל יודגש, בהמשך לטעם הסף שצויין לעיל, כי אין כל חזית בין העותרים לבין המשיבים. העתירה דנן אינה תוקפת החלטה מנהלית כל שהיא של דובר צה"ל, שכן הוא אינו הגורם המחליט מיהו העיתונאי שיהא חבר בתא הכתבים הצבאיים, ומי לאו. עניין זה הובהר לעותרים פעם אחר פעם. מכאן, בכל הכבוד, כי אין זה ברור על שום מה מצאו העותרים לפנות בעתירתם זו שאינה תוקפת החלטה מנהלית כל שהיא של המשיבים.

5. לצד זאת למותר לציין – אי התערבותו של דובר צה"ל בהרכב תא הכתבים הצבאיים המסקר אותו, אינה גורעת מהשירות שדובר צה"ל מחויב לתת לכלל הכתבים וכלי התקשורת באופן שוויוני בהתאם לייעודו, ובוודאי שאינה גורעת מהשירות שניתן בפועל לעותרים בעניין זה כפי שנראה להלן. לא זו בלבד, עמדת המשיבים היא כי אין מקום שדובר צה"ל יעסוק או יקבע את זהות הכתבים החברים בתא שנועד לסקר את פעולותיו.

6. נוכח האמור, יטענו המשיבים כי דינה של העתירה להידחות, על הסף ולגופה, תוך חיוב העותרים בהוצאות המשיבים.

7. טרם שנידרש לעניין, נבקש להביא רקע כללי אודות פעילות חטיבת דובר צה"ל, תא הכתבים הצבאיים והקשר ביניהם.

חטיבת דובר צה"ל, תא הכתבים הצבאיים ומה שביניהם – רקע נורמטיבי ואפיון קשרי העבודה

חטיבת דובר צה"ל

8. חטיבת דובר צה"ל פועלת לשם הגשמת ייעודה כפי שנקבע בהוראת פיקוד עליון 2.0203 "חטיבת דובר צה"ל". הוראה זו קובעת כי ייעודה של הדוברות הוא לדווח על הנעשה בצה"ל לציבור בארץ ובחו"ל, לבסס את אמון הציבור בצה"ל ולהוות סמכות מקצועית ראשית בצה"ל בנושא הדוברות והעברת מידע לציבור.

צילום הוראת פיקוד עליון 2.0203 מצורף ומסומן מש/1.

9. חטיבת דובר צה"ל מעמידה מידע לכלל גופי התקשורת והכתבים בארץ ובעולם ונותנת מענה לכל גוף תקשורת הפונה אליה ומבקש לקבל מידע. יודגש, כי אירועים מבצעיים ופעילות שוטפת של צה"ל מדובררים לכלל אמצעי התקשורת הרלוונטים בהתאם לעקרון השיוויון.

10. חטיבת דובר צה"ל מחוייבת לפעול לאור עקרונות המשפט המנהלי, בהתאם ל"קוד האתי לדוברים בשירות הציבורי" כפי שזה פורסם על ידי לשכת העיתונות הממשלתית, ובהתאם ל"אמנת הדוברות" של חטיבת דובר צה"ל. אלה גם אלה קובעים כי במסגרת יחסיה עם גופי התקשורת השונים, על חטיבת דובר צה"ל לפעול באורח שוויוני, סביר, הוגן וללא משוא פנים.

צילום הוראות הקוד האתי לדוברים בשירות הציבורי מצורף ומסומן **מש/2**.

צילום אמנת הדוברות של חטיבת צה"ל מצורף ומסומן **מש/3**.

11. לצד העמידה על עקרונות אלה, מחוייבת חטיבת דובר צה"ל לתת שירות ומענה לגופי התקשורת השונים תוך שמירה על שיקולי יעילות מקצועיים לגיטימיים, ותוך חיזוק שיתוף הפעולה והשקיפות בין צה"ל לגופים המסקרים אותו.

תאי כתבים

12. כאמור בפתח הדברים, איגוד העיתונאים ותא הכתבים לא צורפו כמשיבים לעתירה. מטבע הדברים, ביאור אודות אופיו ופעילותו של תא הכתבים הצבאיים צריך להישמע מפיהם דווקא. עם זאת, לצורך הבהירות, נביא מקצת מהרקע לפעילותם של תאים אלו, כפי הידוע למשיבים.

13. בשדה התקשורת הכתובה והאלקטרונית נוהגת מזה שנים רבות פרקטיקה ממוסדת לסיקור גופים ציבוריים באמצעות תאי כתבים המתמחים בתחומי סיקור שונים.

14. פרקטיקה זו, לרבות אופן הקמת תאי כתבים ודרכי התנהלותם, מעוגנת בתקנונים של אגודות עיתונאים. כך למשל, ומבלי למצות את הדין החל על תאי כתבים, קובע תקנון אגודת העיתונאים בתל אביב:

"5.11.3"

לתא יתקבלו עיתונאים חברי אגודה או מועמדים או חברים ארעיים בלבד אשר תחומי עיסוקם כוללים את תחום הכיסוי של התא.

עיתונאים שאינם חברי אגודה או מועמדים, יוכלו להשתתף באירוע של התא רק עפ"י אישור מנכ"ל האגודה ויו"ר התא.

...

5.11.6

ביקש עיתונאי להצטרף לתא – עליו לצרף לבקשתו אישור בכתב מאמצעי התקשורת, על תחום עיסוקו.

5.11.7

א. בקשתו של עיתונאי להצטרף לתא טעונה אישור מנכ"ל האגודה. המנכ"ל יתייעץ עם יו"ר התא בטרם יקבל החלטתו" (ההדגשה הוספה, ר' ש').

ובאופן דומה קובע תקנון אגודת העיתונאים בירושלים:

"38. בתא יכול להשתתף כל חבר באיגוד הארצי של עיתונאי ישראל העוסק בנושא המקצועי שלשמו הוקם התא.

39. התא יבחר, מקרב חבריו, באסיפה כללית של כל חברי התא שתתקיים אחת לשנתיים בממלאי תפקידים. ממלאי התפקידים אחראים בפעולותיהם לפני האסיפה הכללית של חברי התא.

40. כל חבר תא וכל חבר אגודה הנפגע מהחלטות התא יכול לערער לפני ועד האגודה. החלטת ועד האגודה מחייבת את התא הנוגע בדבר, והיה והחלטות הועד אינן נראות לחבר הוא רשאי לפנות לבית הדין"

תקנוני אגודות העיתונאים בירושלים ובתל אביב מפורסם באתר אגודת העיתונאים בירושלים: <http://www.jaj.org.il/BRPortal/br/P102.jsp?arc=74255> ובאתר אגודת העיתונאים בתל-אביב: <http://journalism.co.il/4085/>

תא הכתבים הצבאיים

15. תא הכתבים הצבאיים פועל מזה שנים רבות ומסקר את כלל הגופים הביטחוניים הציבוריים – משרד הביטחון, המוסד, השב"כ, המטה לביטחון לאומי, המטה ללוחמה בטרור והתעשיות הביטחוניות. תא הכתבים הצבאיים מונה כיום, למיטב ידיעת המשיבים, כ-26 כתבים צבאיים מכלי תקשורת ישראלים שונים. יו"ר תא הכתבים הצבאיים המכהן כיום הוא העיתונאי אלכס פישמן.

16. למיטב ידיעת המשיבים, תא הכתבים הצבאיים נוהל בעבר ועודנו מנוהל באמצעות חבריו, ובאמצעות יו"ר התא הנבחר, באופן דומה לקבוע בתקנונים של אגודת העיתונאים שהוזכרו לעיל.

17. נדגיש - בחירתו של יו"ר התא, צירופם של חברים, או כל עניין אחר הנוגע לניהול תא הכתבים, נעשה ללא מעורבות של חטיבת דובר צה"ל או גורם אחר מטעם המשיבים, כשם שנעשה, כך אנו מניחים, ללא מעורבותם של דוברי הגופים הביטחוניים הנוספים המסקרים על ידי חברי התא.

קשרי העבודה של חטיבת דובר צה"ל עם תא הכתבים הצבאיים

18. בחטיבת דובר צה"ל פועלים שני ענפים מרכזיים שבאים במגע עם כלי התקשורת והכתבים השונים. האחד, ענף תקשורת ישראלית במסגרתו פועלים מדורים שמחולקים בהתאם לסוג המדיה: עיתונות כתובה, טלוויזיה, אינטרנט ורדיו, או בהתאם לתחום מומחיות: עניינים כלכליים, ענייני חרדים, כתבי שטחים וכדומה. השני, ענף תקשורת בינלאומית במסגרתו פועלים מדורים שמחולקים בהתאם לחלוקה גיאוגרפית-לשונית: צפון אמריקה, אירופה, אסיה ואמריקה הלטינית, מדור ערבית ומדור ניו מדיה.

החלוקה לענפים ולמדורים בתוך חטיבת דובר צה"ל נועדה לייעל את מתן השירות, ולחזק את שיתוף הפעולה בין חטיבת דובר צה"ל לבין הגופים הרבים בקרב גופי התקשורת המקומיים והבינלאומיים המסקרים את צה"ל, תוך מתן מענה לצרכים הייחודיים של גופי התקשורת ובהתאם לקהלי יעד מרכזיים.

למותר לציין כי חטיבת דובר צה"ל, על כלל ענפיה ומדוריה, מעמידה מידע לכלל גופי התקשורת והכתבים, ונותנת מענה לכל גוף תקשורת הפונה אליה ומבקש לקבל מידע.

19. בין יתר המדורים הפועלים בחטיבת דובר צה"ל, פועל מדור "כתבים צבאיים" אשר הוקם לפני עשרות שנים והוא אמון על הקשר השוטף עם הכתבים החברים בתא הכתבים הצבאיים.

20. הצורך לייתר לתא הכתבים הצבאיים מדור ייעודי בחטיבת דובר צה"ל אשר עיקר עיסוקו מתרכז במתן מענה מקצועי, הולם וענייני המותאם לכתבים הצבאיים הוא צורך הנובע ממספר טעמים.

א. ראשית, חברי התא הם בעלי מומחיות, אשר עיקר עיסוקם בסיקור צה"ל וגופים ביטחוניים אחרים. חברי התא אף נתפסים בציבור הישראלי כמומחים לנושאי צבא. לפיכך, קשר עבודה שוטף ובלעדי עם חברי התא מהווה, הלכה למעשה, ניצול יעיל של משאביה המוגבלים של חטיבת דובר צה"ל, ומעצים את האפקט של הדוברות הצה"לית על הציבור הישראלי כולו.

ב. **שנית**, לקשרי עבודה צמודים, ויחסי אמון הדדי שנבנים בין דובר צה"ל לתא הכתבים הצבאיים, נודעת חשיבות במישור של שמירה על מידע סודי ושמירה על אינטרסים ביטחוניים אליהם נחשפים הכתבים במהלך עבודתם.

ג. **שלישית**, קשר ייחודי בין תא כתבים לבין גוף ציבורי מסוקר אינו ייחודי לחטיבת דובר צה"ל והוא קשר שנוהג במערכות דוברות של משרדי הממשלה וגופים ציבוריים אחרים במדינת ישראל.

21. לסיכום, השיוך למדור כזה או אחר במסגרת קשרי העבודה השוטפים עם חטיבת דובר צה"ל נועדה לאפשר לחטיבת דובר צה"ל ניהול מיטבי של הקשר מול גופי התקשורת והכתבים השונים, בהתאם למאפיינים השונים, במסגרת חלוקת עבודה פנימית בחטיבת דובר צה"ל. עניין זה, משפיע בעיקר על אופן ואופי התקשורת בין כתבים לגורמי חטיבת דובר צה"ל ולא על היערכ החדשותיים של המידע שמועבר לכתבים, ובוודאי שאין בשיוך למדור כזה או אחר משום הענקת מעמד מיוחד מצד חטיבת דובר צה"ל.

22. אי חברות בתא הכתבים הצבאיים אינה מונעת או גורעת מהמידע שניתן לקבל, ואשר מועבר באופן שוטף, מחטיבת דובר צה"ל באמצעות אפיקים שונים, למשל באמצעות הפצת הודעות יזומות מטעם דובר צה"ל, באמצעות מענה לשאילתות המוגשות על-ידי כתבים וכלי-תקשורת, באמצעות קיום ראיונות ושיחות רקע ועוד.

העובדות הצריכות לעניין

23. ככלל, כתבים הפונים לדובר צה"ל בבקשה שיצורפו לתא הכתבים הצבאיים, מופנים באופן עקבי ומזה שנים ליו"ר תא הכתבים, הוא הגורם המוסמך לדון בבקשה כזו. דובר צה"ל אינו מתערב בהרכב התא כעניין של עובדה וכעניין של משפט.

24. כעולה מהעתירה, העותרים פנו מספר פעמים בבקשה להצטרף לתא הכתבים הצבאיים. במענה לכך, נמסר לעותרים ולפועלים מטעמם, במספר הזדמנויות שונות, כי לשם הצטרפות לתא הכתבים הצבאיים עליהם לפנות ליו"ר תא הכתבים הצבאיים.

כך למשל, נמסר מידע זה לעותרים בפגישה בין עורך זמני ישראל, דיוויד הורוביץ (להלן – **עורך העיתון**) לבין אל"ם (כדרגתה אז) אריאלה בן אברהם, אשר שימש באותה העת כראש מחלקת תקשורת, וסא"ל פיטר לרנר, ראש ענף תקשורת בינלאומית, במהלך שנת 2013.

בפגישה נוספת בחודש פברואר 2014 בין עורך העיתון, הכתב הצבאי של העיתון דאז, מיטשל גינסבורג ואבי יששכרוף, הכתב לענייני ערבים של העיתון, לבין דובר צה"ל, תא"ל מוטי אלמוז (פגישות אלו צוינו בסעיפים 4-5 לנספח 1 אשר צורף לעתירה).

מידע זה הובא לידיעת העותרים אף בפגישה נוספת בין העותר 2 לבין ראש ענף תקשורת וראש ענף תקשורת בין לאומית שהתקיימה ביום 6.3.2016, המוזכרת בנספח 3 לעתירה, במכתב מיום 8.3.2016.

25. אף לבי"כ העותרים נמסר, עוד בשנת 2014, כי על העותרים לפנות ליו"ר תא הכתבים בעניין בקשתם להצטרף לתא הכתבים הצבאיים. דבר זה נלמד מסעיף 9 למכתבו של ב"כ העותר לדובר צה"ל מיום 4.5.2014 המצורף כנספח 1 לעתירה:

**"בעבר טענו אל"מ בן אברהם וסא"ל לרנר באוזני עורך
העיתון כי על מנת לצרף את מר גינסבורג לתא הכתבים
הצבאיים יש לקבל את הסכמתו של הכתב הצבאי של
"ידיעות אחרונות", מר אלכס פישמן"**

יובהר כי במועד פניית העותרים שימש מר אלכס פישמן כיו"ר תא הכתבים.

26. עניין זה נמסר לעותרים פעם נוספת בסעיף 5 למכתב מיום 13.4.2016 (נספח 4 לעתירה) (להלן – מענה יועמ"ש דובר צה"ל), בזו הלשון:

**"סיכומו של עניין זה, חטיבת דובר צה"ל אינה בוחרת
את חברי תא הכתבים הצבאיים, ואלו נבחרים ע"י חברי
התא עצמו" (ההדגשות הוספו).**

יחד עם זאת, נבקש לציין כי אמנם בעבר נבחנה האפשרות לבצע עבודת מטה לצורך הסדרת הסוגיה באופן אחר. ואולם, בסופו של יום הוחלט לא לשנות מהמצב הקיים ולהימנע ממעורבות של צה"ל בבחירת אופי הסיקור שלו, דבר שאינו עולה בקנה אחד עם אופן התנהלות התקשורת כיום.

27. במקביל, במענה יועמ"ש דובר צה"ל הובהר לעותרים כי היעדר החברות בתא הכתבים אינו שולל מהם את האפשרות לקבל מידע במגוון ערוצים חלופיים: קבלת הודעות דובר צה"ל המופצות באמצעות הודעות דוא"ל; עדכוני SMS של ראש ענף תקשורת בינלאומית; עדכונים טלפוניים אישיים מראש ענף תקשורת בינלאומית או נציגיו על המידע שנמסר לכתבים צבאיים; קבלת מידע על אודות אירועים מבצעיים באמצעות חמ"ל דיווח של חטיבת צה"ל; נגישות לחיילים ולמפקדים של צה"ל לצורך קיום ראיונות וכתבות.

28. ודוק, פירוט הערוצים החלופיים שעומדים לרשות העותרים אינו אלא שיקוף של תקשורת אינטנסיבית ורציפה שהתקיימה בפועל בין העותרים לבין דובר צה"ל.

29. העותר 2, מר יהודה ארי גרוס, משוייך למדור צפון אמריקה בענף תקשורת בינלאומית (להלן – המדור) בראשותו של סא"ל פיטר לרנר. הכתבים המשוייכים למדור זה זוכים לקבלת כלל המידע המועבר לכתבים מהקהילה הבינלאומית, באמצעות הודעות, עדכונים ותדרוכים על-ידי גורמי צה"ל. מבין הכתבים המשוייכים לענף תקשורת בינלאומית ניתן למנות לדוגמא כתבים מטעם הניו יורק טיימס, הושינגטון פוסט, CNN, BBC, FOX, ABC, NBC, ועוד.

30. מעבר לדיווח השוטף המוסדר באמצעות המדור, קיים העותר עשרות ראיונות, שיחות רקע וסיקורים, חלקם ביוזמתו, וחלקם שהוצעו לו על-ידי המדור.

לשם המחשה, העותר 2 קיים 21 ראיונות, שיחות רקע וסיקורים, במהלך החודשים אפריל עד יוני 2016. מספר זה גבוה בהשוואה לכמות הראיונות, שיחות הרקע והסיקורים שהוענקו לכתבים שנמנים עם תא הכתבים הצבאיים שעמד על 9 ראיונות, שיחות רקע וסיקורים בממוצע בפרק זמן הנ"ל, ומספר זה אף גבוה בהשוואה לכמות הראיונות, שיחות הרקע והסיקורים שקיים כתב הגירוזלם פוסט, מר יעקב לפין, אותו הזכירו העותרים בעתירתם, אשר עמד בפרק הזמן האמור על 15.

31. להשלמת התמונה נבקש לציין כי העותר 2 הגיש בין החודשים יולי 2015 ליוני 2016 כ-70 שאילתות, שעל מרביתן קיבל מענה תוך מספר שעות.

32. מדוגמאות אלו ניתן לקבוע שלא רק שבפני העותרים הועמדו שלל אפיקים לקבלת מידע מדובר צה"ל, אלא שאפיקים אלה מומשו היטב על ידם.

יתר על כן, מן האמור עולה, במובהק, כי העותר קיבל את מלוא השירותים הניתנים על ידי חטיבת דובר צה"ל, ובהקשרים שונים זכה אף לקבל שירותים מעבר לאשר ניתן לחברים בתא הכתבים הצבאיים.

עמדת המשיבים

דין העתירה להידחות על הסף בשל אי-צירוף המשיב הרלוונטי

33. ראש וראשונה יש לדחות את העתירה על הסף, לנוכח אי צירופם של משיבים נוספים שהינם צדדים נדרשים בבירור העתירה. כמפורט לעיל, איגוד העיתונאים, תא הכתבים הצבאיים והעומד בראשו הם האמונים על הרכב תא הכתבים הצבאיים.

ברי כי תא הכתבים הצבאיים עשוי להיפגע, ולמצער להיות מושפע מקבלת עתירה המבקשת להכריע בהרכב תא הכתבים.

34. לעניין זה ראו, לדוגמה, את פסק הדין בבג"ץ 5662/99 עמותת נפגעי הבורסה נ' יו"ר ועדת הבוררים (פסק דין מיום 7.11.1999, פורסם באתר הרשות השופטת) ובייחוד:

"דינה של העתירה להידחות על הסף. ראשית, העותרת נמנעה מלצרף לעתירה את הבנקים שהינם צד להסדר, העלולים להיפגע ממתן הסעד המבוקש. אי-צירוף משיבים בנסיבות אלה די בו כדי להביא לדחיית העתירה על הסף".

35. כלל ידוע הוא מלפני בית המשפט הנכבד, כי על מנת להבטיח את בירורה היעיל של העתירה, וכדי למנוע עיוות דין, מחויבים העותרים לצרף צדדים רלוונטיים העלולים להיפגע מקבלת העתירה.

צירוף משיבים רלוונטיים חיוני לא רק כדי להבטיח שיינתן להם יומם בפני בית המשפט, אלא גם על מנת שתונח בפני בית המשפט התשתית העובדתית המלאה הצריכה לעניין. לעניין זה ראו, למשל, בג"ץ 5296/12 תנועת נאמני הר הבית בא"י נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם באר"ש, 27.8.2012); בג"ץ 8065/12 חסן נ' השר לביטחון פנים (פורסם באר"ש, 27.2.13); עע"מ 2219/10 אבו בסמה נ' רגבים (פורסם באר"ש, 26.5.13), פסקה 19 לפסק הדין.

36. בנסיבות אלו, בהיעדר צירופם של איגוד העיתונאים, תא הכתבים הצבאיים והעומד בראשו כמשיבים, הרי שהעתירה לוקה בחסר ודינה להידחות על הסף.

עמדת המשיבים – דינה של העתירה להידחות אף לגופו של עניין

37. בבחינת למעלה מן הצורך, יידרשו המשיבים גם לטענות העתירה גופן.

38. באשר לסעד שעניינו חברות העותרים בתא הכתבים הצבאיים.

כפי שצוין לעיל, בחירת חברי התא נעשית באופן אוטונומי בהתאם לתקנונים של אגודת העיתונאים. מצב זה מייצר "הפרדת רשויות" בריאה בין הגוף המסקר לגוף המסקר ומונע פגיעה אפשרית בחופש העיתונאות.

39. ואמנם, קשה להעלות על הדעת מצב לפיו חטיבת דובר צה"ל היא זו שתכריע מי כשיר להיכלל בתא הכתבים ומי לא – דבר אשר עלול להעלות טענות נגד חטיבת דובר צה"ל בדבר פגיעה בחופש העיתונות ופגיעה בחופש הביטוי של הכתבים.
40. מעבר לכך, כפי שצויין ברישת הדברים, העולה מן האמור הוא כי העתירה דן כלל אינה תוקפת החלטה מנהלית כל שהיא של המשיבים; החלטה שכלל אינה מסורה להם כמוסבר.
41. בנסיבות אלו, יטענו המשיבים כי דינה של הדרישה לצירוף העותרים לתא הכתבים הצבאיים, ככל שהיא מופנית כלפיהם, להידחות על הסף ולגופה.
42. באשר לטענה בדבר יחס "מועדף" לחברי תא הכתבים הצבאיים.
- כפי שהוסבר לעיל, השתייכות לתא הכתבים מעצבת את אופי ההתקשרות בין החברים בתא לבין המדור הייעודי בחטיבת דובר צה"ל, היא גם תורמת להתנהלות יעילה ומקצועית בין הכתבים הצבאיים לחטיבת דובר צה"ל. השתייכות לתא הכתבים אינה מקנה יחס מועדף לחברים בו בכל הקשור לתוכן המידע או למועד העברת המידע.
43. בפני העותרים, כמו גם בפני כל כתב אחר המעוניין ביחסי עבודה שוטפים עם חטיבת דובר צה"ל, פתוחים ערוצי תקשורת תלופיים למדור הכתבים הצבאיים, לקבלת מידע.
- מכאן שאי השתייכות העותרים לתא הכתבים אינה עשויה לגרום לחסר במידע המועבר מחטיבת דובר צה"ל לכתבים.
44. לא זו אף זו, בחינת רמת הפעילות והיקפה שקיבלו העותרים בפועל מחטיבת דובר צה"ל בשנה האחרונה באמצעות מדורים וענפים אחרים (לרבות ראיונות, שיחות רקע, סיקורים ושאלות) כפי שזו נסקרה לעיל, מעלה שלא רק שאינה נופלת – בכמותה ובאיכותה – מזו שהתקבלה בתא הכתבים הצבאיים, אלא שהיא אף עולה עליה.
45. במלים אחרות חטיבת דובר צה"ל מחוייבת להעניק שירות שוויוני, ללא משוא פנים, כלפי כלל "לקוחותיה", בין אם הם נמנים עם תא הכתבים הצבאיים ובין אם הם אינם נמנים עמו. השירות שחטיבת דובר צה"ל נותנת לעותרים היא הראייה לכך.

סוף דבר

46. לנוכח כלל האמור לעיל, עמדת המשיבים היא כי דינה של העתירה להידחות על הסף עקב אי צירוף משיבים רלוונטיים.

אף לגופה של עתירה יטענו המשיבים כי דינה להידחות. כאמור, דובר צה"ל אינו גורם רלוונטי בשאלת חברותו של עיתונאי זה או אחר בתא הכתבים הצבאיים. מכאן, כי אין כל חזית בין המשיבים לבין העותרים, וכלל טענותיהם אינן במקומן. לא זו בלבד, כעולה מהפירוט לעיל, היחס לו זכו העותרים אינו יחס מפלה. רחוק מכך. ממילא אף בטענות אלה של העותרים אין כל ממש ודינן להידחות.

47. אשר על כן, יבקשו המשיבים כי בית המשפט הנכבד ידחה את העתירה על הסף ולגופה, תוך חיוב העותרים בהוצאות המשיבים.

48. תגובה מקדמית זו נתמכת בתצהירו של דובר צה"ל, תא"ל מוטי אלמוז.

היום,

ל' תשרי תשע"ז

1 נובמבר 2016

רוצי שויקה רעו"ד
סגן בכיר בפרקליטות המדינה

תצהיר

אני הח"מ, מוטי אלמור, מצהיר בזאת כלהלן:

1. אני משמש בתפקיד דובר צה"ל
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בתגובה המקדמית מטעם המשיבים בתיק בג"ץ 4613/16 (להלן – **תגובת המשיבים**).
3. העובדות המפורטות בתגובת המשיבים הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתתי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

SINSA - AIN

אישור

אני הח"מ, רפי סלמה, עו"ד, מאשר בזה כי ביום 27 באוקטובר 2016 הופיע בפני מר מוטי אלמור, המוכר לי אישית, ולאחר שהזרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

~~רפי סלמה עו"ד
מ.ר. 69229~~

בג"ץ 4613/16

תוכן עניינים נספחים

עמוד ראשון	שם הנספח	נספח
עמוד 1	צילום הוראת פיקוד עליון 2.0203	מ/ש 1
עמוד 4	צילום הוראות הקוד האתי לדוברים בשירות הציבורי	מ/ש 2
עמוד 7	צילום אמנת הדוברות של חטיבת צה"ל	מ/ש 3

מש/1

צילום הוראת פיקוד עליון

2.0203

עמוד 1

2.0203 חטיבת דובר צה"ל

ייעוד

תוקף סעיפים 1 עד 6 מה- 22 בספטמבר 99

1. ייעודה של חטיבת דובר צה"ל הוא לדווח על הנעשה בצה"ל לציבור בארץ ובחו"ל, לטפח את אמון הציבור בצה"ל ולהוות סמכות מקצועית ראשית בצה"ל בנושא הדוברות והעברת המידע לציבור.

תפקידים

2. לראש חטיבת דובר צה"ל כל התפקידים המשותפים לחברי המטה המקצועי במטה הכללי, ביישום המתאים, כמפורט בהפ"ע 2.0201.

3. תפקידי חטיבת דובר צה"ל והעומד בראשה הם אלה:

- א. לשמש דובר לצה"ל.
- ב. להציג את עמדות צה"ל לציבור ולתקשורת בארץ ובחו"ל.
- ג. לגבש את מדיניות הדוברות והעברת המידע מטעם צה"ל כלפי גורמים שמחוץ לצבא, וליישמה.
- ד. לשמש סמכות מקצועית ראשית בצה"ל לנושא הדוברות והעברת המידע לגופים שמחוץ לצה"ל.
- ה. להכווין ולהדריך גורמים שונים בצה"ל בכל הקשור לדוברות, להעברת מידע ולקשר עם אמצעי התקשורת.
- ו. ליישם את מדיניות התקשורת שנקבעה על ידי ראש אגף המבצעים בצה"ל.
- ז. לפרסם הודעות, חומר רקע וחומר מצולם אודות נושאים צבאיים/ביטחוניים.
- ח. לשאת באחריות לסיקור מצולם, לצורכי צה"ל, של אירועים שהצבא מעורב בהם.
- ט. ללוות עיתונאים וצוותי תקשורת באירועים שהצבא מעורב בהם, לתדרכם ולווסת את השתתפותם.
- י. לספק מידע מעובד אודות צה"ל ואודות פעילותו לגורמים חיצוניים.
- יא. לשמש, במסגרת ייעודו, ערוץ קשר בין גורמים אזרחיים המסתייעים בצה"ל לבין הגורמים המסייעים בצה"ל.
- יב. לעקוב אחר פרסומים אודות צה"ל באמצעי התקשורת בארץ ובעולם ולהגיב עליהם, אם ימצא שיש צורך בכך.
- יג. לתדרך גופים בצה"ל לפני ביקורים של גורמים אזרחיים מהארץ ומחו"ל בצה"ל וללוות את הביקורים.
- יד. לשמש ממונה על יישום הוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, בצה"ל.

עיקרי הארגון

4. הגופים העיקריים בחטיבת דובר צה"ל הם:

א. גופי מטה בחטיבת דובר צה"ל.

ב. נציגויות חטיבת דובר צה"ל בפיקודים המרחביים, כפי שייקבעו בפקודות הצבא.

כפירות ותיאום

5. ראש חטיבת דובר צה"ל כפוף לראש אגף המבצעים, חוק מבנושאים שהרמטכ"ל יקבע מראש ובכתב, שבהם יהיה ראש החטיבה כפוף לרמטכ"ל.

6. בנושאים הנוגעים למשרד הביטחון, יתאם ראש חטיבת דובר צה"ל את פעולותיו ואת הודעותיו לתקשורת כלהלן:

א. בנושאים הנוגעים לשר הביטחון - עם יועץ שר הביטחון לתקשורת.

ב. בנושאים הנוגעים לפעולתו השוטפת של משרד הביטחון - עם דובר משרד הביטחון.

ג. במקרים בהם יש קשר ישיר ומשותף בין פעולות צה"ל לבין פעולות משרדי הממשלה השונים - עם דוברי המשרדים.

מש/2

צילום הוראות הקוד האתי
לדוברים בשירות הציבורי

עמוד 4

הקוד האתי – כללי אתיקה לדוברים בשירות הציבורי

מבוא

הדוברים בשירות הציבורי הינם עובדי ציבור ומשרתיו, ולפיכך הם נדרשים כשרת במסירות ובנאמנות את אינטרס הציבור וזכותו לדעת, במסגרת הגוף הציבורי בו הם עובדים, ולעמוד בסטנדרטים מקצועיים וערכיים החלומיים את ערכי היסוד של מדינת ישראל. הדובר הינו המנים של המשרד ומייצג את הגוף אותו הוא מייצג, דברים אלה ימים הן במסגרת תפקידו, והן מחוצה לו. לפיכך, על הדובר לפעול כגוף אורחתי, ברגישות ובזריזות מיוחדת ולשיות לנגד עיניו את תדמיתם של המשרד אותו הוא מייצג ומדינת ישראל. בכך על על הדובר להקפיד לנהוג בדרך ארץ, בהגינות, כיושר ובתוסף לב, ולהגן בכבוד ובנימוס בכל התבטאויותיו כלפי המדינה ומוסדותיה וכלפי המונים אלו. קוד אתי זה כולל את עיקרי הסוגיות האתיות הנוגעות לעבודת הדובר ואין בו כדי למצותן. מעת לעת ייעשה מאמץ להשלים את הקוד האתי ולערכו בתאם לצורכי הזמן והשעה, באישור מודים הדוברים.

מטרת הקוד האתי

הקוד האתי נועד לקבוע עקרונות וכללים אשר יעזרו את דוברי השירות הציבורי ואנשי צוותם במילוי תפקידם, וישמשו מצפן ערכי ונורמטיבי. קוד אתי זה משלים את הכללים, הוראות הדיו ועקרונות יסוד התנהגותיים המתחייבים מן "השכל הישר" (*common sense*), החלים על עובדי המדינה ואין בו כדי להחליפם או לבטלם.

ערכי היסוד בעבודת הדובר בשירות הציבורי

ערכי היסוד המרכזיים בעבודת הדובר הם יושר, יושרה, הוגנות, אמינות ושיוויונות, סודיות ודיסקרטיות, מקצועיות ותחירה למצוינות, נאמנות למדינת ישראל, חוקיה וערכיה, שירותיות, דיוק, עניינות ועמידות.

עקרונות הקוד האתי

אמינות וישרה

- הדובר יקפיד על דיוק במובנות ושמירה על אמינות המידע אותו הוא מוסר ובכלל זה באמצעות הודעות, תגובות והשוניות הנוף הציבורי אותו הוא מייצג.
- הדובר יבדוק מראש ובמידת האפשר את אמינות המידע ומחויבות העובדות המוצגים על ידו קודם הפצה.
- דובר לא יפזר בודיעין מידע שאינו אמת ואם נדע כי ישעה בו בטיג, ישעה לתיכונן המעוות בהקדם האפשרי.
- הדובר לא ישעה במודע את מעסיקו, את אמוצו התקשורת או את עמיתיו למקצוע.
- הדובר יימנע מעירוב עניינו האישיים במבדו ולא יעסוק בנושאים בהם יש לו עניין אישי, באופן המקיים יגוד עניינים. במסגרת זו, יימנע הדובר מניגול לרעה של המקודו ושל מעמדו ויימנע מלנסות שימוש בתוארו או בהפקידו לצרכים אישיים או למטרות שאינן לצורך הגדרת למילוי המקודו. בכל מקרה של חשש לגיגור עניינים יגדה הדובר את קיומו לממונה עליו ייבט עמו מונרון ראוי וחולם למניעתו.

עניינות והגינות

- ככלל, ביחסיו עם אמוצו התקשורת, ישלל הדובר באורח שוויוני, סביר והוקר, כרו, כי מעת לעת קיים צורך לאון בין חונת זו לבין שיקולים מקצועיים, כגו המועת, וסינית, והיתכנות מעשית. עם זאת, איזונים אלו יהיו לנוסימיום ככל שיששר עברו רהוגנות והיחס השוויוני ככמי כתי תקשורת דומים. בעלי מאפיינים דומים, על מני רצף הזמן.
- הדובר יעבוד בהגינות ובלא משוא פנים מול ציבור העיתונאים, ועגוד בהכסחותיו אליהם כמיוטב יבולתו ויכבר את כללי מאתיקה העיתונאית.
- הדובר יימנע מלהתנכל לעיתונאי בנך ביצוע עניינו של המקודו ועבודתו.
- הדובר ישלל בשקיפות מרבית אל מול הציבור וישלל לפרסם בעיתונות מידע שיש בו עניין ציבורי ועניין לציבור, ככל שהדבר מתאפשר, במסגרת המגבלות החלות עליו וכגו חובת הסודיות וכרו, באיזונים המחזקשים מול שיקולי דוברות, כגון תמיכת המשירד ומעמד פרסומים שליליים כלפיו. יודע, כי על איזונים אלה להתבצע תוך ביבור עקרונות יסוד החילמים משטר דמוקרטי והגיית במעמדם של חוסר רמידע, חופש הביטוי, חופש העיתונות וזכות הציבור ליעת.

מש/3

צילום אמנת הדוברות של
חטיבת צה"ל

עמוד 7

דובר צה"ל
IDF Spokesperson

אמנת הדוברות

חיילי מערך הדוברות ומפקדיו ישמשו דוברים לצה"ל על כל חייליו ומפקדיו בדרך ארץ וצניעות, ולפי ערכי "רוח צה"ל". לעולם יקפידו חיילי המערך לדווח דיווח אמיתי ומדויק, ביושרה וביושרה, כשהם פועלים ברעות, בשיוויון, בהוגנות וללא משוא פנים. הם יעניקו שירות מסור באדיבות ובנחישות, ביוזמה ובמהירות, לכל הדורשים את שירותיו המקצועיים של מערך הדוברות בצה"ל ומחוצה לו - הכל כדי לתמוך במשימות ההגנה על מדינת ישראל ולחזק את אמון הציבור בצבא ההגנה לישראל.

התנהגות ואתיקה

אלו העקרונות החלים על מערך הדוברות בצה"ל ועל משרתיו, המבצעים פעילות תקשורתית וציבורית מטעם צה"ל:

אחת ויושר

יש לדווח לציבור ולתקשורת דיווח ישר, אמין, מדויק, ענייני וגלוי על פעולות צה"ל, על מדיניותו ועל התהליכים המתרחשים בו. יש לכוון לפרסומי אמת ולפעול למניעת פרסומים שגויים ולא מדויקים.

מקצועיות ומימנות

יש לרכוש את הידע המקצועי ואת המיומנויות הנדרשים למילוי המשימות, וליישם תוך חתירה לשיפור מתמיד, לתחקיר אמת ולהפקת לקחים.

רעות ונאמנות

יש לפעול מתוך רעות ונאמנות לחיילי צה"ל ולמפקדיו, ועמיתנות (קולגיאליות) לאנשי מערך הדוברות.

צניעות ודרך ארץ

יש לנהוג בצניעות ולעשות שימוש הולם בהשפעה ובעוצמה. יש לנהוג בדרך ארץ, בכבוד ובנימוס כלפי משרתי צה"ל, אנשי התקשורת ומקבלי השירות.

שיוויון והוגנות

יש לנהוג בשיוויון, בהוגנות וללא משוא פנים כלפי המשרתים בצה"ל, בכל תפקיד ודרגה, כלפי אנשי התקשורת ומערכות התקשורת וכל הנדרשים לשירותיו המקצועיים של דובר צה"ל.